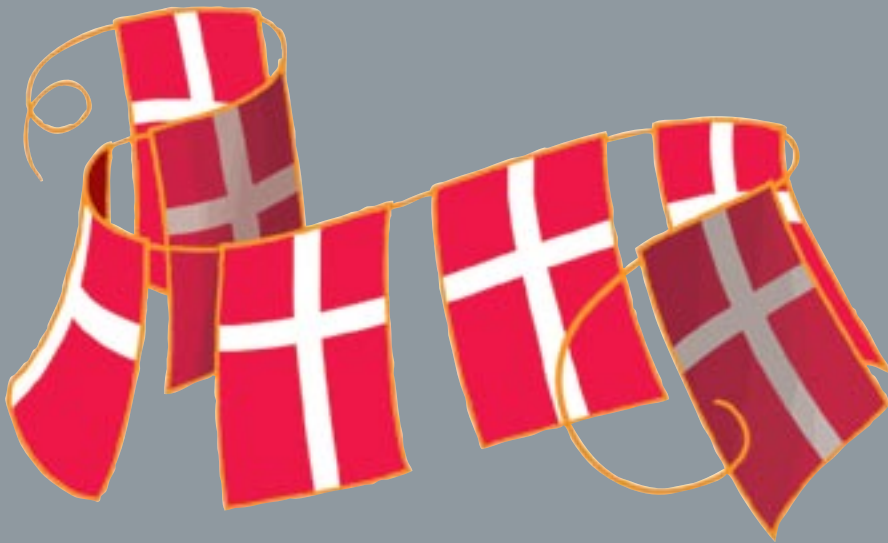

Dejlige

Danmark

NÁMSGAGNASTOFNUN

Efnisyfirlit

Danmark	1	En nyhed	10	En nyhed	20
Vidste du?	2	På landet	11	Et barsk liv	21
Det er danskt	3	En nyhed	12	En historieroulette	22
En nyhed	4	København	13	Tivoli	23
Ud at bade	5	Transport i København	14	En tur i Tivoli	24
OBS!	6	I toget	16	En nyhed	24
Nyheder	7	Strøget	17	Bakken	26
Jylland	8	Zoologisk have	18	En nyhed	27
Grauballemanden	8	En nyhed	19	H.C. Andersen	28
Legoland	9	Den lille havefrue	20	Fyrtøjet	31

Hlustunaræfingar á neti,
sjá www.nams.is

Dejlige Danmark

Efni til útprentunar

© 2008 Ásdís Lovísa Grétarsdóttir

© 2008 Erna Jessen

Ritstjóri: Ellen Klara Eyjólfsdóttir

Yfirllestur: Astrid Juul Poulsen og Mette Sofie Nørlund

Öll réttindi áskilin

I. útgáfa 2008

Námsgagnastofnun

Reykjavík

Umbrot og útlit: Námsgagnastofnun

Danmark

Sammenlignet med resten af verden er Danmark et lille land. Island er fx 3 gange større end Danmark, og Sverige er 10 gange større. Men regner man Færøerne og Grønland (der er verdens største ø) med, er Danmark faktisk et ret stort land. Danmark består af utrolig mange øer og utrolig meget vand. Danmark er et af de lande i verden med flest kilometer kyststrækning, i forhold til størrelse.

Alle i Danmark har et forhold til havet. De fleste vokser op uden at have særlig langt til havet, og om sommeren tager mange til stranden og bader.

Danmark er et fladt land. Der findes ingen bjerge. Den højeste bakke i Danmark hedder Møllehøj. Møllehøj er 170,86 meter over havets overflade. Da man har besluttet, at et bjerg skal være over 200 meter højt for at kunne hedde et bjerg, har Danmark altså ingen bjerge.

Vejret i Danmark varierer utrolig meget. Den ene dag er det regnvejr, og den næste dag går man rundt i shorts i højt solskin. Danmark har alt fra bidende kolde vintre til bagende varme somre og derimellem blæsende efterår og lunt forår.

Der kommer faktisk mange mennesker fra andre lande til Danmark hvert år. Mange kommer for at nyde de dejlige strande, de hyggelige byer og de mange muligheder der er for at holde en spændende ferie.

Danmark er kendt verden over for sine strande. Mange tager dertil på sejler- eller surferferie, nogle for at fiske. Andre tager til Danmark for at opleve de mange gamle historiske bygninger og slotte og endnu flere blot for at nyde den afslappede danske feriestemning

Så hvis du skal holde ferie i Danmark, er der bestemt ingen grund til at frygte at det bliver kedeligt. Der er masser at opleve i dejlige lille Danmark.

Vidste du?

- at Danmark kun har ét fastland, nemlig Jylland. Resten af landet består af 450 øer.
- at Danmark ingen floder har. Den længste å i Danmark er i Jylland og hedder Gudenåen. Den er 158 km lang.
- at hvis man vil gå Danmark rundt langs kysten, vil turen blive ca. 7000 km lang.
- at Danmarks hovedstad hedder København. København er også Danmarks største by
- at det om sommeren er istid i Danmark. Danskerne er nogle af dem der spiser flest is. I gennemsnittet spiser de mellem 7 og 8 liter is om året. Piger spiser lidt mere is end drenge.
- at Himmelbjerget ved Silkeborg er det fjerde højeste punkt i Danmark, 147 m.
- at håndbold er en dansk opfindelse. Manden bag er gymnastiklærer Holger Nielsen, der i 1898 lod sine elever på Ordrup Gymnasium spille håndbold, og i 1907 udgav han et hæfte med de første regler.
- at danskerne er en cykelnation. Tilsammen ejer de ca. 4.5 millioner cykler, og de bruger dem flittigt.

Island

Skriv 50–60 ord om Island.

Hvor stort er det?

Er det fladt eller er der bjerge?

Er der floder, vandfald eller varme kilder?

Hvor kan man bade?

Hvordan er vejret?

Er der mange storbyer?

Det er dansk

1. Det er dansk at spise rugbrød til frokost som er måltidet der spises ved 12-tiden. De fleste danskere siger at rugbrød er sundere end franskbrød. Til frokost spiser mange rugbrød med pålæg. Pålæg kan være spegepølse, leverpostej, æg og tomat – og meget andet. Et stykke rugbrød med leverpostej kaldes en leverpostejmad og et stykke med ost kaldes en ostemad.

2. Danskerne holder af at fejre fødselsdag. Om morgenen er der ofte dækket festligt morgenbord med kaffe, te, juice og morgenboller. Bordet er ofte pyntet med det danske flag, blomster og lys. Hvis der er børn i huset, vækkes fødselsdagsbarnet som regel med en fødselsdagssang. Gaverne pakkes op ved morgenbordet. Selve fødselsdagsfesten for venner og familie bliver så holdt om eftermiddagen eller om aftenen. Mange børn inviterer på kakao eller kaffe og lagkage. Lagkagen er pyntet med lys som er lige så mange som fødselsdagsbarnet er gammelt. Fødselsdagsbarnet skal puste lysene ud, og det er vigtigt at alle lysene pustes ud på en gang for så kan man få et ønske opfyldt.

3. Det er dansk at cykle. Næsten alle danskere har en cykel, både unge og gamle. I Danmark er der mange cykelstier, og folk cykler til og fra arbejde, til skole, på ferie, til bageren eller en tur i skoven. De mange cykelstier gør det nemt at færdes i trafikken.

4. Det er dansk at fejre sankthans. Det gør man om aftenen den 23. juni. Man tænder et stort bål på en mark eller nede på stranden hvor der er god plads. På toppen af bålet sætter man en heks som er lavet af pinde, halm og gammelt tøj. Folk kommer og synger og hygger sig rundt om bålet hele aftenen.

Skriv

et fødselsdagskort til en du kender eller
en annonce om sankt-hans fest.

En nyhed

En spegepølse stoppede en bankrøver

En biljagt fik en brat afslutning da en mand kastede en spegepølse ind gennem ruden på en bil. Bilisten var en bankrøver som prøvede at slippe væk fra politiet. Det var en kunde i en slagterbutik midt i byen som hjalp politiet med at stoppe bilisten. Heldigvis tænkte manden hurtigt og kastede en pølse hen imod den flygtende bilist. Bilisten blev så overrasket over angrebet at han stoppede bilen på stedet og kort efter kunne politiet anholde den 23-årige mand, som havde sat falske nummerplader på sin bil. Under den 15 minutter lange biljagt havde politiet forsøgt at vinke den unge mand ind til siden, men han nægtede at adlyde.

Ud at bade

Danskerne elsker sol og sommer, og de elsker også at tage ud at bade og sole sig. Mange tror at det er for koldt at bade i Danmark, men det er det slet ikke. En badetur ved de flotte rene sandstrande er en skøn oplevelse.

Over hele Danmark kan du finde flotte og børnevenlige strande med klart og rent vand. Det danske badevand er selvfølgelig lidt koldere end vandet længere sydpå, men det er rent. Og hvis du er bange for kulden er der kun ét at gøre:

Ret ryggen, luk øjne, mund og næse og løb så hurtigt du kan ud i vandet. Smid dig på hovedet i bølgen blå, tæl til 5 og vupti! Du har glemt alt om kolde tæer og gåsehud.

Hvis du bliver træt af at ligge og blive bagt i solen er der masser af andre ting du kan lave. Man kan fx leje vandcykler, spille strandbold eller surfe. Den friske danske vind, de høje bølger og den lange kystlinje gør Danmark faktisk til et af verdens bedste surferlande.

Det kan være rigtig hyggeligt at spise madpakke på stranden og nogle steder kan man grille sine egne pølser. Men hvis du har glemt at tage madpakke med, kan du også lede efter en kiosk.

Du behøver ikke tage ud til stranden for at bade. Vandet i Københavns Havn er lige så rent som vandet i Øresund. Derfor har man lavet et havnebad i havnen ved Islands Brygge hvor folk både kan køle kroppen og nyde udsigten over byens tårne. Der er plads til 600 badegæster i de 5 bassiner hvor man kan lege, svømme og springe ud fra 3 og 5 m vipper.

Så husk at pakke badedyr, badetøj, svømmebriller og solcreme, når du skal på ferie i Danmark.

Det kan være dejligt at gå i vandet, men vandet kan også være farligt, hvis man ikke passer på.

OBS!

- ✗ Bad aldrig alene
- ✗ Bad kun hvor det er tilladt
- ✗ Gå kun ud til navlen
- ✗ Spring kun på hovedet hvor vandet er dybt nok
- ✗ Bad kun når du er helt frisk
- ✗ Gå op før du begynder at fryse
- ✗ Svøm aldrig ud efter badedyr eller andre ting, der er drevet til havs
- ✗ Blå vandmænd er ok. Røde vandmænd kaldes brandmænd og er farlige
- ✗ Pas på de giftige blågrønalger

Et brev

Du er sammen med din familie på ferie i Danmark.

Skriv et brev til en du kender. Du skal bruge alle billederne.

1. Hvor er du?
2. Hvordan er vejret?
3. Hvad har I lavet?
4. Hvad synes du om Danmark?

Nyheder

Død efter at have spist alger!

Den kun fem måneder gamle hvalp, Buller, døde efter at have spist giftige blågrønalger på stranden.

Jeg synes, andre hundeejere skal advares, siger en stadig rystet Anna Jensen.

Anna og hendes kæreste var ude at lufte deres to hunde i tirsdags. Da de havde lukket de to hunde ud af bilen, løb de ned til vandkanten, hvor de begyndte at spise af de grønne alger. Mens den anden hund havde det godt, blev Buller

samme aften sløv og kastede op. Næste morgen døde den.

På Københavns Dyrehospital siger dyrlægen at det ikke kan udelukkes at algerne var årsagen.

Især børn og folk med hudlidelser frarådes at bade i områder med blåalger. Andre kan stadig bade, men det frarådes at gå i vandet hvis det er mælkehvidt og man ikke kan se sine tæer, når man går ud i bølgerne.

To piger til havs

Stærk strøm gjorde en strandtur til et livsfarligt mareridt for to 14 årige piger ved Hundige Strand syd for København.

To piger legede i vandet med en luftmadras. Den kraftige strøm fik pludselig fat i madrassen. De to piger sad på madrassen som drev længere og længere fra land. En af deres venner sad på stranden og forstod den farlige situation.

Han ringede til politiet som hurtigt nåede frem til stranden. Da politiet kom, var pigerne nogle hundrede meter fra land. En politimand prøvede at svømme ud til pigerne, men måtte opgive på grund af den kraftige strøm. Først da en redningsbåd nåede frem, lykkedes det omsider at få pigerne bragt tilbage til stranden. Da havde pigerne været på luftmadrassen i 45 minutter. "Pigerne har ikke været klar over hvor farligt og koldt vandet var. De kan takke deres ven på stranden for at det endte godt", siger politiet.

Skriv en nyhed

Du skal bruge ordene her forneden.

To børn – strand- badedyr – drive til havs – svømme – hjælp – råbe – bange – dybt vand – redde – glad-

Jylland

Jylland er Danmarks eneste fastland. I Sønderjylland hænger Danmark nemlig sammen med Tyskland. Danmarks næststørste by, Århus, ligger i Østjylland og landets fjerde største by Ålborg ligger i Nordjylland. Der er mange smukke og hyggelige byer i Jylland. Ude på landet bor folk i landsbyer og på bondegårde og ude ved havet er der mange små fisker- og feriebyer. Jylland har en varieret natur, og landskabet er mere bakket end på Fyn og Sjælland. Møllehøj, Danmarks højeste bakke, ligger i Jylland.

Århus er en rigtig hyggelig by, med mange gamle bygninger. Lige meget hvor man går, vil man finde spor fra alle tider i historien, helt tilbage til vikingerne.

I Århus er der også en gågade som hedder Strøget. Den er dog mindre end Strøget i København, men også meget populær. Der kan man finde hyggelige caféer, restauranter og smarte butikker.

Grauballemanden

På Moesgård Museum lidt uden for Århus ligger Grauballemanden.

Grauballemanden er et mere end 2000 år gammelt moselig. Han er det eneste fuldstændigt bevarede moselig fra jernalderen. Nye undersøgelser kan fortælle os utrolig meget om hans historie. Man ved fx hvad han spiste kort før sin død.

Grauballemanden døde da han fik skåret halsen over. Et stort snit går fra det ene øre til det andet og vidner om en voldsom død. Forskere er uenige om han er blevet dræbt som en straf, eller om han er blevet ofret til guderne.

Grauballemanden

Hvem var Grauballemanden, og hvorfor blev han dræbt?

Skriv løs!

Legoland

Legolandparken er en stor forlystelsespark ved Billund i Jylland, hvor alt er bygget af legoklodser. Den blev åbnet i 1968, med forlystelser for både store og små. Det er sjovt at tage på familieudflugt i Legoland, og der er noget for enhver smag og alder. Der er forlystelser, som børnene selv kan styre, spændende byggeudfordringer, en enestående blanding af interaktive forlystelser, rutschebaner der kilder i maven, shows der involverer publikum og meget mere. Det er et sted fyldt med overraskelser rundt om hvert hjørne, livlig musik, sjove modeller af legoklodser og en chance for alle at give fantasien frit løb.

Større børn er glade for rutschebanerne som alle har temaer fra populære legosæt. De kan også kaste sig over en workshop i Lego Mindstorm Center, hvor de bygger robotter og programmerer dem til at løse forskellige opgaver.

I Miniland kan man se alle mulige kendte bygninger både fra Danmark og andre lande som alle sammen er lavet af legoklodser.

I midten af parken ligger et af Legolands hoteller. Der har man udsigt over hele parken og man kan gå ud og nyde forlystelserne når man vil. Hotellet er indrettet for både børn og voksne og på værelserne er der fx en børnebruser, håndvask i børnehøjde og et legebord med legoklodser.

Legoland er, som navnet siger, bygget på ideen af legoklodser. Navnet Lego blev lavet af de første bogstaver i ordet "leg godt" og betyder også "jeg sammensætter" på latin.

En Nyhed

Tillykke

Gæst nr. 40.000.000 har besøgt Legoland.

Da den 7 årige Mathias gik igennem et tælleapparat til Legoland, fik han en oplevelse for livet. Han var gæst nummer 40.000.000 siden parken blev åbnet. Direktøren bød Mathias og hans familie velkommen og sagde at han ville få gratis adgang til Legoland resten af livet. Herefter gik turen op ad den røde løber til en vægt, hvor Mathias blev vejlet til 33 kilo. Og

så fik han lov til at vælge sin egen vægt i legoæsker. I starten var han meget forstigtig og tænkte længe over hvad han skulle tage, men da direktøren sagde at han kunne vælge mange æsker, lyste han op og bar den ene store æske efter den anden over på vægten til den viste 33 kilo. Det blev til ialt 27 legoæsker med en samlet værdi på 11.000 danske kroner.

(Hentet på Legolands hjemmeside den 15. oktober 2006 www.legoland.dk)

Lav en reklame for Legoland

Hvad er Legoland?

Hvad er Legoland lavet af?

Hvem har glæde af Legoland?

Hvad kan du lave der?

Brug masser af adjektiver.

stor – flot – spændende – super sjov – fantastisk – vild

På landet

Fyn bliver tit kaldt for den grønne ø. Fyn er nærmest som en stor have og intet sted i Danmark ligger herregårde og slotte så tæt som på Fyn.

Peter Jensen bor på en gård på Fyn. Han bor sammen med sin far, mor og lillesøster. Han går i 9. klasse og bruger det meste af sin fritid på gården.

Når jeg kommer hjem fra skole, laver jeg først lektier og bagefter arbejder jeg på gården. Nogle gange arbejder jeg også efter aftensmaden og altid i weekenden. Vi står altid tidligt op på landet, og fritid har vi næsten ikke.

Vores gård er middelstor. Vi har omkring 1000 svin, og vi dyrker korn, jordbær og hindbær.

Der er mange der tror, at det er kedeligt at bo på landet. Men det er det altså ikke. Det er rigtig dejligt at vokse op på landet. Folk i byen synes måske at jeg er lidt gammeldags og anderledes. Vi sætter pris på små ting som når fuglene synger og kornet gror på marken. Vi får rørt os meget og om aftenen falder vi hurtigt i søvn. Jeg kunne slet ikke tænke mig at bo i byen. Der kan godt være lidt ensomt herude, men jeg ville ikke kunne klare at være mellem så mange mennesker som der er i byen.

En dag i Peter Jensens liv

Skriv hvad Peter laver.

Kl. 15.00 –

Kl. 06.30 – står op.

Kl. 16.00 –

Kl. 06.40 – tager brusebad.

Kl. 18.30

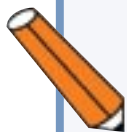
Kl. 07.00 – .....

Kl. 20.00

Kl. 07.30 –

Kl. 22.00

Kl. 14.00 –

En Nyhed

Hasselmusen

Over den nye motorvej mellem Odense og Svendborg har man bygget en særlig bro.

Vejen ligger lige igennem et landskab med mange dyr og her findes også hasselmusen som der ikke er så mange af. Derfor blev der bygget en særlig bro over motorvejen til hasselmusen, så den kan komme over og rundt i området hvis den har lyst. Mange dyr bliver kørt over hvis de skal bruge vejen. Nu håber man på at hasselmusen vil bruge den nye bro som koster mange penge.

Der er blevet bygget den slags broer flere steder i Danmark. De sikrer at rådyr, ræve, harer, mus, frøer, egern og pindsvin kan komme sikkert over motorveje.

(Nyhed udarbejdet fra en nyhed i Berlingske Tidende 10. oktober 2006)

En dag dit liv

Skriv i dit kladdehæfte hvad du laver.

Klokken hvad står du op? Hvornår går du i skole?

Osv.

København

København er Danmarks hovedstad. Den ligger på Sjælland ved Øresund. København er en international storby med mange forskellige bydele og mange forskellige mennesker.

Der er både gamle og nye huse i København. De ældste huse ligger i byens centrum. I gamle dage var København en lille by. Rundt om byen var der volde og voldgrave, for at beskytte beboerne mod fjender. Man kunne komme ind i byen gennem 4 porte. Nørreport, Vesterport, Østerport og Amagerport. Uden for voldene var der bondgårde og grønne marker. Da byen blev større, byggede man nye huse udenfor voldene. De nye bydele blev kaldt Nørrebro, Vesterbro, Østerbro og Amager.

Hvis man vil op og se ud over København, kan man gå op i Rundetårn der ligger i Københavns centrum, eller i et af Københavns mange andre tårne. Man kan også tage ind i Tivoli og gå ombord i himmelskibet, en af verdens højeste karruseller.

I København, på slottet Amalienborg, bor dronning Margrethe den anden. Hun er gift med prins Henrik. Sammen har de to sønner Frederik og Joakim. Frederik er kronprins, fordi han er den ældste. En dag bliver han Danmarks konge. Så vil han blive kaldt Frederik den tiende.

Der er rigtig mange sjove og spændende ting at se og opleve i København.

Transport i København

Vi har spurgt nogle københavnere

hvordan man kommer runt i København:

Jeg cykler i skole hver eneste dag. Der er fire kilometer derhen. Det tager kun 10 minutter, hvis jeg cykler hurtigt. Næsten alle i min klasse cykler i skole. De mange cykelstier gør det let at komme frem. Uden for skolen er der masser af cykelstativer så det er ikke noget problem at stille sin cykel.

Hanne

Jeg kører oftest i min bil på arbejde. Jeg bor 30 km uden for byen. Jeg kan køre ad motorvejen næsten hele vejen så det er nemt. Om vinteren tager jeg somme tider toget. Det er faktisk behageligt. Så kan man sidde i toget og læse i avisen og slappe af.

Jonas

Toget er det bedste transportmiddel. Jeg bor ikke ret langt fra stationen så det er nemmest at tage toget. Jeg synes at det er den bedste måde at rejse på. Man får næsten altid en siddeplads og så er der god plads til benene. Det er også smart at man kan tage sin cykel med hvis man vil det. Man må bare huske på at stemple klippekortet inden man stiger ind i toget, ellers får man måske en bøde. Jeg møder altid min ven på perronnen så sidder vi sammen og snakker i toget.

Jesper

Jeg tager oftest bussen på arbejde. Jeg cykler hvis vejret er godt. Det tager cirka et kvarter med bussen. Når man kører med bussen hver dag, kan det godt betale sig at købe et rabat-kort, fordi det er billigst. Der er ofte mange mennesker med bussen, og så må jeg stå oppe hele vejen. Det er ikke rart.

Lise

Jeg tager både bus og tog på arbejde. Jeg tager bussen til togstationen og så toget derfra. Jeg møder altid min veninde ved busstoppestedet, så kan vi snakke sammen hele vejen. Det er hyggeligt.

Alice

Jeg bor i København hvor jeg kan tage metroen, som nogle kalder undergrundsbanen, på arbejde. Jeg er glad for at køre med den. Metroen er den hurtigste vej gennem byen. Det er sjovt at komme igennem byen sådan dybt under jorden. Når jeg skal noget andet end på arbejde, må jeg somme tider skifte til et almindeligt tog. Man kan bruge den samme billet i bussen, i toget og i metroen.

Søren

Hvordan kommer du til skole?

Beskriv turen.

- Hvordan kommer du til skole? Cykler du eller går du...?
- Hvilken vej går/kører/cykler du?
- Hvad ser du på vejen?
- Du kan bruge ordene her forned.

forbi, dreje til højre/venstre, kryds, lige ud, hjørne

I toget

Det var torsdag, og jeg sad i toget på vej ind til byen. Overfor mig sad en ældre mand og læste avisen. Pludselig lagde han avisen fra sig og stirrede ud i luften. Jeg syntes at han så lidt mærkelig ud, og så var han askegrå i hovedet. Jeg spekulerede på om han måske var blevet syg. Nu så han over på mig, og så rakte han mig en lottokupon og avisen og sagde med en hæs stemme: "Vil du lige se efter om tallene på lottokuponen er de samme som dem der står i avisen?" Jeg kiggede på tallene. Jo, den var god nok. – "Hvor meget har jeg vundet" spurgte han, mens sveden drev ned ad hans pande. "Du har vundet 1,5 million kroner." Han rystede over det hele, og da jeg følte at han havde brug for hjælp, spurgte jeg om han ville have lidt vand. Jeg rakte ham min vandflaske.

Han rystede stadigvæk, og da jeg følte at han havde brug for mere hjælp, spurgte jeg, om jeg skulle holde om ham. Han sagde ja tak. Der sad jeg og holdt om en helt fremmed mand i et S-tog. Da vi kom til Vesterport station, havde han det meget bedre og havde fået kulør i ansigtet. "Jeg står af her" sagde han og rejste sig. "Tusind tak for hjælpen. Jeg tror at jeg tager fri fra arbejde i dag." Da han var stået af toget, tænkte jeg på at så heldig blev jeg nok aldrig. Tænk at vinde så mange penge.

Da opdagede jeg at jeg havde hans lottokupon i hånden.

Strøget

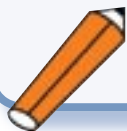
Strøget i København er en gågade som de fleste kender. Strøget går fra Rådhuspladsen til Kongens Nytorv. Den er Europas ældste gågade og en af verdens længste, ca. 1,6 km lang. Strøget er et fælles navn for fem gader som ligger i fortsættelse af hinanden. Strøget er en forretningsgade hvor der altid er mange mennesker. Her er butikker for enhver smag og i alle prisklasser. På Strøget er der mange pladser og torve hvor der er caféer og fortovsrestauranter.

Danskerne holder af Strøget, der i årevis har fungeret som hele Danmarks hovedgade. Her møder man gademusikanter og gøglere, københavnere og andre danskere samt turister fra mange forskellige lande.

I de nærliggende gader og i de mindre sidegader der udgår fra Strøget er der mange spændende mindre butikker og hyggelige caféer.

**Vælg et billede og skriv
hvad du ser på det**

Zoologisk have

København Zoo er Danmarks mest besøgte zoo. Den ligger midt i København og byder på masser af oplevelser for hele familien. Der er dyreunger året rundt og hver dag kan du opleve fodring og træning af havens dyr. Chimpanser og gorillaer klatrer rundt i træerne efter salat, bananer og andet grønt. Hver dag hele sommeren viser elefanterne hvordan de kan slæbe rundt på store træstammer. Løverne ligger bag ved en glasrude som holder folk væk fra dem. For selv om de ser søde ud er de dødsensfarlige og ville nok hellere spise en hånd end at blive klappet med den.

Dyrene lever i omgivelser som for det meste ligner deres naturlige omgivelser. De lever i et miljø hvor de kan udfolde sig frit og alligevel leve trygt. Der findes dyr som man ikke kan se ret mange andre steder.

Mange af dyrene er truede på deres naturlige levesteder, og derfor samarbejder Zoo med andre zoologiske haver om avlsarbejde der skal sikre deres fremtid.

I København Zoo er der også en børnezoo. Her kan man komme tæt på dyrene, klappe dem, se en ko blive malket og ride på ponyer. (Kilde: www.zoo.dk)

**Skriv en lille historie
om billedet**

En nyhed

Verdenssensation i Zoo

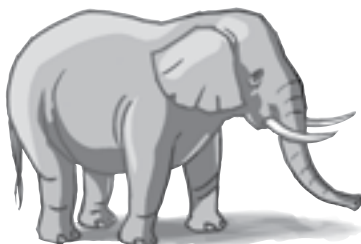
Der er kommet en ny svinerace i Zoologisk have i København.

Der er sket en verdenssensation i svinestien i København Zoo. Et ensomt hjortesvin har parret sig med en tamso og dermed skabt en spritny svinerace. Tamsvinmoderen hygger sig nu med sine grislinger, som trives godt i København Zoo til stor glæde for gæster som besøger haven.

Vælg et dyr.

Gå ind på hjemmesiden www.zoo.dk.

Find et spændende dyr, og skriv om det.

Vælg et dyr

Gå ind på hjemmesiden www.zoo.dk

Find et spændende dyr, og skriv om det.

Den lille Havfrue

Ved Langelinie i København, ikke så langt fra Amalienborg slot, sidder der en lille havfrue. Hun sidder på en sten i vandet og kigger ud over det blå hav.

Havfruen kender vi fra H.C. Andersens eventyr. Hun er halvt menneske og halvt fisk. Hun boede på havets bund, men blev forelsket i en ung prins, som hun reddede fra druknedøden. Og så ville hun være et rigtigt menneske. Det blev hun, men hun måtte gå frygtelige ting igennem før hun fik rigtige ben at gå på. Hun mistede ikke kun sin havfruehale, men også sin smukke stemme og sin familie. Men prinsen svigtede hende og giftede sig med en anden, og Den lille Havfrue blev så ked af det at hun kastede sig i havet og blev forvandlet til bobler og skum.

Historien om Den lille Havfrue er ikke kun blevet til en statue, den er også blevet lavet til en ballet, en opera og film.

En nyhed

Hvem halshuggede Den lille Havfrue?

1964 havnede Den lille Havfrue på avisernes forsider. Tidligt søndag morgen var der en mand der gik tur på Langelinie. Han kom forbi stenen med Den lille Havfrue. Og han stirrede. Den lille Havfrue havde ikke noget hoved. Hovedet var væk. I nattens løb havde ukendte mænd halshuggede havfruen. Hele det danske folk og politi gik på jagt efter hovedet. Politiet udlovede en stor dusør. Men ingen kunne finde hovedet.

Men København er ikke København uden en havfrue. Derfor blev der betalt mange tusinde kroner for et nyt hoved.

Et barsk liv

Det er ikke altid let at være havfrue, og Den lille Havfrue har faktisk haft et barsk liv.

Heldigvis sidder Den lille Havfrue på sin sten i dag og kigger ud over vandet og tænker på sin prins. Og selvom Den lille Havfrue ikke er særlig stor, er den rigtig berømt i hele verden.

En historieroulette

En rejse til Danmark

Sæt jer sammen to og to. Lav en historie om en rejse til Danmark. I skal slå med en terning for at få de oplysninger som I skal bruge til historien. Slå først 6 gange for at få de stikord I skal bruge. Historien skal mindst være 60–70 ord.

Et eksempel: A. Hvis I slår et på terningen, rejser I med flyvemaskine til Danmark.

A I rejser til Danmark:

1. med flyvemaskine
2. med skib
3. I svømmer
4. med en ballon
5. med en undervandsbåd
6. med en helikopter

B I rejser sammen med:

1. morfar
2. en sur lærer
3. en klassekammerat
4. en gammel dame
5. en bonde
6. en heks

C Vejret er:

1. pragtfuldt
2. rædselsfuldt
3. regnvej
4. solskin
5. snestorm
6. lyn og torden

D Fodtøjet I har med er:

1. sandaler
2. gummistøvler
3. svømmefødder
4. rulleskøjter
5. skistøvler
6. gummisko

E Problemet er:

1. et skrækeligt dyr
2. en politimand
3. en bankrøver
4. døren er lukket
5. en sur dame
6. et hus brænder

F Hjælpen kommer fra:

1. en ung pige
2. en computer
3. en sort kat
4. en munk
5. månen
6. en fodboldspiller

Tivoli

Tivoli i København er Danmarks mest berømte forlystelsespark og Danmarks smukkeste. Tivoli ligger i Københavns centrum. Tivoli har åbent fra midten af april indtil slutningen af september og omkring jul. Der er mange ting at se og prøve. Der er noget for alle aldre og for enhver smag. Der er restauranter, caféer, teater og musik.

Rutschebanen er Tivolis ældste forlystelse, og den er altid lige populær. Men der kommer hele tiden nye forlystelser og nogen af dem er mere voldsomme end andre.

Tivoli-Garden består af omkring 110 drenge som ligner dronningens livgarde. Det er kun drenge mellem 8 og 10 år der kan søge om optagelse i Tivoli-Garden. Deres vigtigste opgave er at afholde parader og koncerter i Tivoli men de rejser også en del og er ofte med når Danmark skal repræsenteres i udlandet. For at Tivoli-Garden kan bevare sin høje standard, får drengene en omfattende, musikalsk uddannelse. Det er hårdt arbejde, der skal øves meget og de fleste weekender går med at optræde.

Tivolis store scene hedder Plænen. Her optræder alle mulige stjerner fra Danmark og udlandet.

Om aftenen tændes over 100.000 lamper overalt i Tivoli, ved søer, i blomsterbede og ved springvandet.

I november og december er der jul i Tivoli. Der bliver pyntet op med flere tusinde hvide pærer. Der er over 70 boder hvor man kan købe juleting og julespecialiteter.

Kilde: Hentet den 10. marts 2007 www.tivoli.dk

En tur i Tivoli

Jonas siger:

I går var jeg i Tivoli sammen med min ven, min bror og hans kæreste. Der er kommet en ny forlystelse. Himmelskibet som er verdens højeste karrusel. Efter at have stået i kø i en time, blev det endelig vores tur. Da vi havde sat os op i stolene, startede vi. Vi blev slynget rundt 80 meter over jorden med 70 km i timen. Fra denne højde har man en fantastisk udsigt over byen, men alting blev utrolig småt. Men hvor blev jeg bange. Jeg ved ikke om jeg tør prøve den igen.

Astrid siger:

Jeg har lige været på mit årlige besøg i Tivoli, og jeg ville prøve Dæmonen for første gang. Jeg var meget nervøs, men da jeg sad i mit sæde og var på vej op, var der ingen vej tilbage. Jeg måtte tage turen, hvilket jeg er glad for at jeg gjorde. Det var sjovt at komme igennem loopet, selv om det var lidt ubehageligt at være på hovedet. Efter sådan en tur er det dejligt at få fast jord under fødderne, og få noget at spise. Det er helt sikkert at jeg prøver Dæmonen igen. Den var sjov.

En nyhed

Ulykke i Tivoli

En dreng blev lørdag aften fastklemmt i Tivolis forlystelse "Den flyvende kuffert" og fik kvæstet benet alvorligt.

En 14 årig dreng blev lørdag aften fastklemmt i forlystelsen "Den flyvende kuffert" i Tivoli i København. Han fik kvæstet det ene ben temmelig alvorligt. Med hjælp fra redningsfolk blev han hjulpet fri og kørt med ambulance til Rigshospitalet.

Undersøgelsen viser at drengen selv var skyld i ulykken. Han var sammen med sine venner ude for at fejre sin fødselsdag da de ville en tur i "Den flyvende Kuffert". I følge politiet prøvede drengen at kravle fra vogn til vogn. Det lykkedes ikke, og drengen faldt ned og fik sit ben i klemme mellem køreskinne og hjul.

Børneavisen.

Du er i København

og har lige været i Tivoli.

Skriv et postkort eller en e-mail til en dansk ven i Århus. Skriv om dine oplevelser.

Skriv teksten igen og sæt ord på billederne.

Tænk hvis du pludselig var landet i København. Du kunne

både køre rundt med og og besøge

på hendes

. Du kan med egne øjne se

fra eventyr. Og tænk hvis du også kunne komme

tæt på og i . Du kunne også

gå på og shoppe. Ville det ikke være dejligt at

slutte dagen af i , inden du tager hjem?

Men pas på ikke at bruge for mange .

Bakken

Dyrehavsbakken er verdens ældste forlystelsespark. Den ligger i Dyrehaven, en skov nord for København.

For ca. 400 år siden var der en ung pige der hed Kirsten Piil. Kirsten gik tit i Dyrehaven for at kigge på dyr og blomster. En dag fandt hun en kilde i haven. Hun smagte på vandet. Det var rent og klart.

Folk troede at kildevandet havde en helbredende kraft, specielt omkring sankthans. Der var mange der kom for at drikke kildevandet. Der var også mange, der opdagede at man kunne tjene penge på det. Vandet blev sat på flasker og solgt. Gøglere kom for at underholde folk, og snart kunne man købe mad og drikkevarer, mens man ventede.

Sådan startede Bakken. Bakken er en rigtig forlystelsespark ligesom Tivoli. Der finder man fx rutschebaner, radiobiler, spøgelseshus, spilleautomater, skydebaner, restauranter og teater.

Men Bakken og Tivoli er meget forskellige. Bakken er mere folkelig, og der kommer ikke så mange turister som i Tivoli.

Bakken er også et sted hvor stærke mænd kæmper, og julemænd holder møder.

Alle kender Bakkens ambassadør, Pjerrot. Pjerrot er verdens ældste klovnefigur. Han er omkring 4000 år gammel og stammer fra Tyrkiet. Du kan kende ham på hans alt for store hvide tøj og den enormt store blodrøde mund.

Pjerrot tryller, læser eventyr, synger, laver ballonkunstner og masser af skæg og ballade med børnene. Og selv om han er en rigtig drillepind, er han børnenes ven og han har altid god tid til at snakke. Pjerrot har sin egen trylleskole på Bakken, og han er også en dygtig ildsluger.

Nyhed

Konfirmander overfaldet

En flok konfirmander på Bakken blev mandag aften udsat for overfald og røveri af en gruppe på omkring 20 halvvoxne drenge.

Konfirmanderne var ude for at fejre Blå mandag, men endte i stedet med at blive sparket og få frarøvet penge og mobiltelefoner på stien mellem Bakken og Klampenborg Station. Overfaldet skete på trods af at politiet holdt vagt på Bakken netop for at passe på de nykonfirmerede. Politiet så på afstand hvad der skete og fik løbet nogle af drengene op og anholdt fem af dem.

En tur på Bakken

Du og dine venner/veninder har to timer på Bakken.

Gå ind på hjemmesiden www.bakken.dk

og lav en plan over hvad I vil lave.

I kan arbejde to og to sammen.

H.C. Andersen

H.C. Andersen er født i Odense i året 1805. I år 2005 fejrede Danmark og resten af verden H.C. Andersens 200 års fødselsdag.

Vidste du?

- at H.C. Andersen var 185 cm høj og meget tynd.
- at han fik sit hår krøllet.
- han havde meget ofte tandpine.
- at han gik med gebis. Han fik et nyt gebis i marts 1873 efter at have mistet sin sidste tand i januar.
- at kun Biblen er oversat til flere sprog end H.C. Andersens eventyr.
- at han havde store fødder. Han brugte mellem størrelse 47 og 50 i sko.
- at han var utrolig dygtig til at lave papirklip. Hans saks, som han altid havde på sig, var temmelig stor, ligesom hans hænder. Men mange af hans papirklip var meget detaljerede.

Nogle unge blev spurgt om hvad de synes om H.C. Andersen og hans eventyr.

Mads 14 år

Jeg har altid vidst at H.C. Andersen var verdensberømt og at hans eventyr bliver fortalt til børn i hele verden. Jeg fik selv hans samlede eventyr i dåbsgave, og min far har læst de fleste højt for mig. Da jeg var lille, var Svinedrengen og Klods Hans mine yndlingseventyr. I dag læser jeg mest fantasy-romaner som fx Ringenes Herre, men det er jo lidt i familie med eventyrene. Et godt eventyr skal have en god og en ond figur. Og så skal den gode have en udfordring.

Signe 13 år

I klassen fik vi skrevet næsten 50 eventyr op på tavlen. Jeg kendte nok halvdelen. Nogle af eventyrene er vildt dårlige, og andre helt vildt gode. Jeg kan ikke lide et eventyr som Svinedrengen, fordi jeg har hørt det for tit. Et godt eventyr skal have spænding, prinser og prinsesser. Og så må man også gerne kunne lære noget af det.

Hvis jeg skal nævne et yndlingseventyr, må det være Snedronningen. Det har det eventyrlige og overnaturlige i sig.

Kysset

Skriv en historie om billederne.

Du kan bruge nogle af ordene her forneden.

en dam – en prinsesse – et slot – en frø – at kysse – blev forvandlet

Eventyr

Inden du læser:

1. Skriv ordene op i dit kladdehæfte, og del dem op i positive og negative ord.

vred – varm – kold – venlig – smil – bange – gøre ondt – at le –
at more sig – sørgeligt – slemt

2. Vælg mindst 3 af ordene i opgave 1. Brug dem til at skrive sætninger om mennesker.

Mens du læser:

3. Find navneordene i teksten som har noget med et hjem at gøre. Skriv dem i dit kladdehæfte.

Fyrtøjet

af H.C. Andersen

Der kom en soldat marcherende hen ad landevejen: Et, to! Et to! Han havde været i krigen, og nu skulle han hjem.

Men på vejen mødte han en ækel, gammel heks.

”Godaften“ sagde hun. ”Du er en rigtig soldat. Nu skal du få alle de penge, du kunne tænke dig“.

”Tak skal du have, din gamle heks“ sagde soldaten.

”Jeg hejser dig ned i det hule træ derhenne“ sagde heksen. ”Og så kan du fylde lommerne med både kobber, sølv og guld. Til mig skal du bare tage et gammelt fyrtøj, som min bedstemor glemte, da hun sidst var nede i træet.“ Heksen fortalte soldaten, hvad han skulle gøre dernede. Han fik et reb om livet og heksens blåternede forklæde under armen. Og så kravlede han ned i bunden af det hule træ. Her fandt soldaten en lang gang med tre døre – akkurat som heksen havde sagt!

Han lukkede den første dør op. Oven på en stor kiste sad der rigtignok en hund med øjne så store som tekopper og gloede på ham. Soldaten løftede hunden ned på heksens forklæde, sådan som han havde fået besked om. Kisten var fuld af kobberskillinger, og soldaten fyldte lommerne. Så satte han hunden op på kisten igen og gik ind i det næste kammer. ”Uf!“ Her sad en hund med øjne så store som møllehjul på en kiste fuld af sølv.

Soldaten satte hunden på forklædet, smed kobberpengene og fyldte i stedet lommerne og tornysteret med sølvskillinger.

Og... nej, det var ækelt: I det tredje kammer sad der virkelig en hund med øjne så store som Rundetårn. ”Godaften“ sagde soldaten, for sådan en hund havde han aldrig set før.

Han løftede hunden ned og åbnede kisten. Der var så meget guld, at han kunne købe hele København og mere til. Han smed sølvpengene og fyldte lommerne, tornysteret, kasketten og støvlerne med guld. Så tog han fyrtøjet og fik heksen til at hejse sig op igen. ”Hvad vil du med det fyrtøj?“ spurgte soldaten nu. ”Det kommer ikke dig ved“ sagde heksen. ”Du har fået dine penge“. ”Sig mig straks, hvad du vil med det, sagde soldaten, eller jeg hugger

hovedet af dig“. ”Nej“, sagde heksen. Så huggede soldaten hovedet af hende, tog pengene og fyrtøjet og gik ind til byen.

Soldaten lejede nu et dejligt værelse og købte fornemme støvler og klæder. Han hørte om al den herlighed, der var i byen, og om kongen og den nydelige prinsesse. ”Men ingen får hende at se“ sagde de alle sammen. ”Hun bor i et stort kobberslot med høje tårne. Kun kongen må gå ind til hende, for det er blevet spået, at hun vil blive gift med en simpel soldat. Og det kan kongen ikke lide“. ”Hende gad jeg nok se“ tænkte soldaten. Soldaten var blevet en rig herre. Han gav penge ud til alle og fik mange nye venner.

Men en dag var der kun to skillinger tilbage og soldaten måtte flytte fra det smukke værelse til et lillebitte kammer oppe under taget. Ingen af hans venner kom nu og besøgte ham, for der var så mange trapper derop. Om aftenen var kammeret ganske mørkt, og han havde ikke engang råd til et lys. Men så kom soldaten i tanke om fyrtøjet. Han tog det frem og slog ild. Døren sprang op, og hunden med øjne så store som tekopper stod foran ham. ”Hvad befaler min herre?“ spurgte soldaten, og – vips – var hunden borte – vips – var den der igen med en pose fuld af kobberskillinger.

Det var vel nok et herligt fyrtøj. Slog soldaten ild en gang, kom den hund, der havde kobberpengene. Slog han to gange, kom den, som havde sølvpengene. Og slog han tre gange, kom den, der havde guld.

Soldaten flyttede tilbage til det smukke værelse, og hans venner ville straks kendes ved ham igen. Så en nat kom soldaten til at tænke på prinsessen. Hende ville han gerne se.

Han slog ild og bad hunden med øjne så store som tekopper om at hente hende ud af kobberslottet. Og – vips – kom hunden med den sovende prinsesse på sin ryg. Hun var så dejlig, at enhver kunne se, det var en rigtig prinsesse. Soldaten måtte kysse hende.

**Lyt til fortsættelsen
af historien og løs
opgaverne i opgavebogen.**

Myndalisti

Teikningar – Böðvar Leós

- Bls. 3 efst, Ellen Klara Eyjólfsdóttir, mið og neðst, iStockphotos
Bls. 7 Ásdís Lovísa Grétarsdóttir
Bls. 8 Silkeborg Museum
Bls. 10 efri, iStockphotos
Bls. 10 neðri, www.visitdenmark.com
Bls. 11 Nordicphotos
Bls. 12 Elín Ágústsdóttir
Bls. 13 efri Ellen Klara Eyjólfsdóttir, neðri iStockphotos
Bls. 15 efst og neðst á síðu iStockphotos, tvær myndir í miðju Ellen Klara Eyjólfsdóttir
Bls. 16 iStockphotos
Bls. 17 efri, iStockphotos, neðri Námsgagnastofnun
Bls. 19 efst og neðst, visitdenmark.com, neðri til hægri iStockphotos, til vinstri Ellen Klara Eyjólfsdóttir.
Bls. 22 iStockphotos
Bls. 25 iStockphotos, neðst til vinstri Ellen Klara Eyjólfsdóttir
Bls. 26 Ellen Klara Eyjólfsdóttir
Bls. 28 og 29 iStockphotos

Heimildir

Bo Fender. *Børnenes rejsebog*. 2000. Carlsen Danmark.

Dejlige Danmark er þemahefti í dönsku fyrir unglíngastígg grunnskóla. Þemað er mannlíf og menning í Danmörku.

Verkefni, auk talæfínga og hlustunaræfínga eru á vef Námsgagnastofnunar www.nams.is

Dejlige Danmark er einnig gefið út á vef þar sem hægt er að prenta út einstakar síður.

Höfundar eru: Ásdís Lovísa Grétarsdóttir og Erna Jessen

NÁMSGAGNASTOFNUN